

ВАКЦИНА КАО СРЕДСТВО ГЕОПОЛИТИЧКОГ УТИЦАЈА

Сажетак

Избор вакцине је такође геополитички избор, колико год то чудно звучало онима који о вакцинацији размишљају чисто медицински. Успешна вакцина не само да ће обогатити компанију која ју је развила, већ ће и државе које је прве стекну обдарити значајним геополитичким утицајем и истовремено колосалном одговорношћу.

Истовремено, различити званичници западних држава затражили су од власти САД да ако нека држава раније пронађе вакцину да се спречи да изврши доставу другој држави, јер ће вакцина бити средство геополитике. Другим речима западни «експерти» тврде да је «Спутњик В» геополитичко оружје које Москва користи за манипулацију западним демократијама и продубљивање подела и покушај да се Русија представи као спасилац света.

Руси су у овој трци за вакцином стекли велику предност, јер су је одобрили западни научници. Створили су сопствену вакцину, која је најуспешнија од свих постојећих. То је још увек шок за Запад. У клубу од пет нуклеарних, војних, економских, дипломатских и научних велесила односи нису нимало хармонични.

Француска је једина стална чланица Савета безбедности УН која није успела да развије своју вакцину, што се сматра великим геополитичким поразом. Због тога се налази у публици која посматра како руска вакцина „Спутњик В“ престојава европску геополитику.

Кључне речи: Пандемија, Ковид – 19, вируси, вакцина, геополитика

Zoran Miloshevich
Aleksandra Mirovich

VACCINE AS A MEAN OF GEOPOLITICAL INFLUENCE

Resume

The choice of vaccine is also a geopolitical issue, as odd as it may sound to those who think of vaccination solely from a medical point of view. A successful vaccine will not only enrich the company that developed it, but it will also endow the countries that first acquired it with significant geopolitical influence and, at the same time, colossal responsibility. At the same time, various Western officials asked the US authorities that if a country develops a vaccine earlier, it should not be allowed to be shipped to another country since the vaccine would be a geopolitical tool. In other words, Western "experts" claim that Sputnik V is a geopolitical weapon that Moscow uses to manipulate Western democracies, deepen divisions, and attempt to present Russia as the savior of the world. Russia got a huge advantage in this vaccine race because it was approved by Western scientists. They created their own vaccine, which is the most successful of all. This is still a shock to the West. In the club of five nuclear, military, economic, diplomatic and scientific superpowers, relations are far from harmonious. France is the only permanent member of the UN Security Council that has failed to develop a vaccine, which is considered a major geopolitical defeat. Therefore, she is watching how the Russian Sputnik V vaccine is currently changing European geopolitics.

Key words: Pandemic, Covid-19, viruses, vaccine, geopolitics

* Редовни професор теоријске социологије, научни саветник, академик Међународне словенске академије (Москва)

** Магистар политичких наука

ВАКЦИНА КАК СРЕДСТВО ГЕОПОЛИТИЧЕСКОГО ВЛИЯНИЯ

Резюме

Выбор вакцины также является геополитическим выбором, как бы странно это ни звучало для тех, кто думает о вакцинации исключительно с медицинской точки зрения. Успешная вакцина не только обогатит компанию, которая ее разработала, но и наделит страны, которые первыми ее приобрели, значительным геополитическим влиянием и в то же время колоссальной ответственностью.

В то же время различные официальные лица западных стран просили власти США, что, если страна разработает вакцину раньше, то не следует допускать ее доставку в другую страну, поскольку вакцина будет средством геополитики. Другими словами, западные «эксперты» заявляют, что «Спутник V» - это геополитическое оружие, которое Москва использует для манипулирования западными демократиями, углубления разногласий и попытки представить Россию спасителем мира.

Россия получила огромное преимущество в этой гонке за вакциной, потому что она была одобрена западными учеными. Они создали свою вакцину, которая является самой успешной из всех. Это все еще шок для Запада. В клубе пяти ядерных, военных, экономических, дипломатических и научных сверхдержав отношения отнюдь не гармоничны.

Франция - единственный постоянный член Совета Безопасности ООН, который не смог разработать вакцину, что считается крупным геополитическим поражением. Поэтому она наблюдает за тем, как российская вакцина «Спутник V» меняет европейскую геополитику.

Ключевые слова: Пандемия, Ковид-19, вирусы, вакцина, геополитика

УВОД

Вакцина је постала више од медицинског препарата који организму даје имунитет на конкретан антиген. Данас је постала средство геополитичког утицаја, јер спречава манипулаторе да „човечанство баца на колена“. У условима појаве још смртоноснијег вируса и ширења пуномоћја Светске здравствене организације, што се најављује, значило би да ова институција затвара неке државе у карантин, а непослушне излаже санкцијама, што је средство геополитичког утицаја које дозвољава да се одлучи која држава и народ ће живети, а који не. Држава која не купи жељену вакцину, као и оне које не уведу обавезну вакцину Светска здравствена организација ће једноставно изоловати, тј. кажњавати што је оставила без профита одређену фармацеутску компанију и њене власнике.

Истовремено препоручене мере Светске здравствене организације (карантин, полицијски час, рад од куће, забрана окупљања итд.) значи да ће становништво постати покорно, послушно, што омогућава да се њиме управља из једног центра. Тако се може преуредити свет, а то је и главни циљ геополитике.

Процеси покренути у вези са Ковидом-19 део су глобалног пројекта за преустројства света, а сличан је пројекту „Велики инквизитор“ који је описао Ф.М. Достојевски, рекао је филозоф и лидер покрета „Суштина времена“ Сергеј Кургињан, 5. јануара 2021. у новој серији филма „Коронавирус – његов циљ, аутори и власници“. „Власник новог пројекта, који још није представио човечанству до краја и који да остане под маском, нешто је попут природног неонацизма, при чему је све глобално“, рекао је [Кургињан](#).

Пандемија коронавируса због сумњи јавности у добре намере влада довела је до тога да се јавност плаши вакцинисања, те је зато постало важно питање којом, тј. чијом вакцином се вакцинисати. У Сједињеним Државама, председник Одбора за здравствену заштиту деце **Роберт Ф. Кенеди млађи** објавио је извештај почетком априла (2020) наглашавајући да је један од циљева вакцинације (за коју сада активно лобира Бил Гејтс) **стерилизација становништва и потом депопулација планете**.¹

Када се овоме додају и бројне тврдње, а ми наводимо једну од убедљивијих, да је Корона вештачки створен вирус, онда и те како има места сумњи да постоје тајни циљеви пандемије,² односно да није само вакцина средство геополитике, него и сам вирус Корона – 19.

Такође је занимљива улога Била Гејтса, коју Кенеди млађи наглашава, у подршци програмима вакцинације становништва. Истраживач, дакле, примећује да милијардер заправо има потпуну диктаторску контролу над Светском здравственом политиком („Обећавши свој удео од 450 милиона долара од 1,2 милијарде за искорењивање дечије парализе, Гејтс је преузео контролу над Националном техничком саветодавном групом за имунизацију Индије (NTAGI), која је одобрила до 50 доза полио вакцина кроз преклапајуће програме имунизације за децу млађу од пет година“). Вакцине, које финансирао Гејтс, имале су своју негативну страну у Индији: 2017. године Светска здравствена организација признаје да је експлозија полиомијелитиса у великој мери резултат вакцинације. Епидемије у Конгу, Авганистану и на Филипинима такође могу бити последица вакцинације.³

Афрички континент постао је најчешћи полигон за испитивање вакцина. Недавно је у Француској избио скандал због изјава Камиле Лоша, истраживачице из Француског националног института за здравствена и медицинска истраживања (Inserm), о могућем тестирању вакцине на афричкој популацији. У оквиру емисије на ТВ каналу LCI, Камила Лош, заједно са шефом одељења за интензивну негу париске болнице Жан-Полом Миром, приметила је да се разматра идеја о спровођењу теста вакцине на афричким људима, штавише, Лош је приметила да су можда „релевантни тендери већ су најављени“.

Епидемија коронавируса и даље захвата планету. Број људи који су оболели или болесни приближава се броју од 100 милиона. И многи политичари сада сматрају да постоји само један начин да се заустави епидемија – вакцинација становништва. Питање је само коју вакцину одабрати?⁴

Пре свега, прву доступну. „У трци за статусом 'прве вакцине', имамо такозвану ситуацију пионирске предности: ако сте први који је пронашао вакцину у коју људи имају поверења, имаћете несразмерно велику кришку пите“, објашњава редакција листа Business Insider. И, на несрећу низа приватних западних компанија које покушавају да развију сопствену вакцину, Русија је била испред њих. Чини се да нема разлога за бригу – према правилима тржишне економије, којима су нас толико дуго учили западни партнери. Међутим, ово више није само економско, већ и геополитичко питање. По њиховом мишљењу, земља извозник нафте и гаса не може да има бољу науку и не може да смисли бољу вакцину, те самим тим и не би требало да узме значајнији део тржишта, односно новца.

¹ Дарја Платонова, Фармацевтический империализм: как связаны вакцинация и диктатура мирового финансового капитала?, <https://www.geopolitica.ru/article/farmaceuticheskiy-imperializm-kak-svyazany-vakcinaciya-i-diktatura-mirovogo-finansovogo>

² Професор из Немачке Роланд Виезендангер рекао је да је коронавирус вештачког порекла. То је [пекао](#) у свом раду објављеном на веб страници Универзитета у Хамбургу. Види: Studie zum Ursprung der Coronavirus-Pandemie veröffentlicht, <https://www.uni-hamburg.de/newsroom/presse/2021/pm8.html>

³ Дарја Платонова, Фармацевтический империализм: как связаны вакцинация и диктатура мирового финансового капитала?, <https://www.geopolitica.ru/article/farmaceuticheskiy-imperializm-kak-svyazany-vakcinaciya-i-diktatura-mirovogo-finansovogo>

⁴ Геворг Мирзаян, Что пишут западные СМИ о российской вакцине против коронавируса, <https://life.ru/p/1363449>

Због тога је „дубока држава“ у САД и Европи преузела заштиту пословних интереса приватних западних фармацеутских компанија. Ови интереси су заштићени на различите начине. И мали прљави трикови (на пример, Твитер-нацисти су привремено блокирали профил „Спутњика В“, како су написали, због „необичне активности“), и много пропаганде. Затим је уследила негативна пропаганда против руске вакцине као непоуздане и недовољно испитане.⁵

Генерално, западни медији признају да је бесмислено борити се против руских (а такође и против кинеских) вакцина. Макар само зато што западне компаније нису у стању да задовоље глобалну потражњу за вакцинама: богате земље њихове производе откупљују унапред, пре него што се произведу, а остале су принуђене да се окрену Москви и Пекингу. Па чак и они који су чврсто укључени у сферу утицаја Европе су присиљени на то. Дакле, Мароко је изабрао кинеску вакцину, а Алжир и Тунис (земље фокусиране на Француску) - руску. А имају ли алтернативу?

Јасно је да су се појавиле вакцине на које кретори пандемије нису рачунали, а које су створили руски и кинески научници. Јасно је да је њихова појава изазвала код креатора пандемије политичку и медијску хистерију, али и невиђену **русофобију** и **синофобију**⁶. Да све буде још чудније вакцинама произведеним у Русији (Спутњик В) и Кини (Синовак) забрањен је, до момента писања овог рада, приступ западним тржиштима и народима.⁷

ТРКА ЗА ПРОНАЛАЗЕЊЕМ ВАКЦИНЕ

Мало људи је слутило шта свет чека, када су се крајем децембра 2019. - почетком јануара 2020. на интернету појавили видео снимци из Кине на којима су приказани људи који су се онесвесешћивали на улици због непознате болести, а лекари у заштитим оделима растеривали посматраче, док би оболеле одвозили у непознатом правцу. Нико није могао да помисли да ће нови вирус довести до тешког облика карантина и невиђеног затварања граница за савремени свет, затим до урушавања економија чак и најразвијенијих земаља и однети више од два милиона живота.

Светска здравствена организација (СЗО) је већ 30. јануара 2020. препознала ширење инфекције коронавирусом као хитну ситуацију од међународног значаја, **а 11. марта је избијање раније непознатог патогена назвала пандемијом**.⁸

⁵ Исто.

⁶ Синофобија је нетрпељивост, мржња и ирационалан страх од Кинеза и Кине. Овај тип ксенофобије дошао је до изражаја у 19. веку на два различита места и у другачијим условима – у царском Јапану због традиционалног ривалства у Источној Азији, те Сједињеним Државама, Аустралији и Јужној Африци због отпора према кинеској имиграцији неретко прожетог расизмом. Од краја 20. века политичка синофобија распрострањена је у земљама Северне Америке и Западне Европе, а темељ тог ирационалног страха јест бројност кинеске нације и економски процват Кине, што би наводно могло угрозити доминацију западне цивилизације. Види: Sinofobija, <https://sh.wikipedia.org/wiki/Sinofobija>

⁷ Запад Русији због вакцине „Спутњик В“ прети санкцијама. Међутим, аналитичари указују да је то „пуцање из празне пушке“, јер су све санкције већ уведене. Остале су још две могућности: прво, искључења из платног система Swift, али Русија је развила алтернативу овом систему, тако да не би била угрожена. Штету од њеног изласка из овог западног система платног промета претрели би они који би посегли за овом санкцијом, јер је сигурно да се више не би враћала у овај систем. Друго, увођење санкција, тј, одузимање новца руским милијардерима који су новац поверили западним банкама. Међутим, то би значило и губљење утицаја међу олигарсима.

⁸ Валентина Шварцман, «Это как холодная война», Как создание вакцины от коронавируса превратилось в инструмент международной политики, https://lenta.ru/articles/2020/10/15/vaccine_diplomacy/

Отприлике у исто време велике фармацеутске компаније и истраживачки центри укључили су се у трку за проналажењем и развијањем вакцине против смртоносног вируса. Овај процес обично траје годинама (или чак деценијама), а само 10 процената „кандидата“, по правилу, не пропада у клиничким испитивањима и допире до популације. Сада, с обзиром на високу заразност вируса САРС-КоВ-2 и разарајући утицај пандемије на глобалну економију, научници чине све напоре да убрзају стварање вакцине, а регулатори су знатно поједноставили поступак регистрације нових лекова. Тренутно више од 190 **образаца** вакцине против Ковида 19 пролази испитивања доклиничка и клиничка, док је само неколико добило дозволе неке државе да се користи.

Четири од првих 10 пронађених вакцина развијају се у Кини. Америчке компаније Novavax, Moderna и Pfizer (у последњем случају, заједно са немачким BioNTech и кинеском Fosun Pharma) раде на још три. Поред тога, ти су и британске вакцина из Astra Zeneca и Универзитета Оксфорд, руска вакцина из Националног истраживачког центра за епидемиологију и микробиологију названа по Н.Ф. Гамалеу, као и лек који су развиле белгијске фармацеутске компаније Janssen Pharmaceutical Companies, ћерка Америчке Johnson&Johnson.

„Трка за развојем вакцине личи на свемирску трку између САД и Совјетског Савеза ... То је попут хладног рата“, сматра, на пример, Бред Лонкар, оснивач америчке Фондације за биотехнологију, која је усмерена на Кину. Према његовим речима, за кинеске званичнике то, заузврат, „није само ствар националног поноса и важан корак у заштити сопственог здравља, већ и начин да се демонстрира њихова супериорност“.⁹

Успешна вакцина не само да ће обогатити компанију која ју је развила, већ ће и државе које је прве стекну обдарити значајним геополитичким утицајем и истовремено колосалном одговорношћу.

Наравно „трка за вакцином“ је отпочела, а медији САД понављали су тезу да ако Американци први ураде вакцину то ће „Америку поново учинити великом“, понављао је Дејвид Солсбери, бивши директор за имунизацију британског Министарства здравља, који је сада сарадник познатог лондонског аналитичког центра Chatham House. Солсбери је такође тражио од власти САД да **ако нека држава раније пронађе вакцину да се спречи да је достави другој држави, јер ће вакцина бити средство геополитике.**

Журећи, америчка влада је на брзину склопила прелиминарне споразуме о испоруци вакцина са компанијама Novavax, Pfizer, Moderna, Johnson&Johnson и Sanofi. Говоримо о 100 милиона доза након одобрења вакцина. Са Astra Zeneca, америчке власти договориле су се о снабдевању чак 300 милиона доза – и то упркос чињеници да целокупно становништво земље има приближно 330 милиона људи. Поред тога, у јуну су Сједињене Државе купиле готово све светске залихе лека Ремдесивир, који се користи за лечење пацијената са Ковида - 19.

Сједињене Државе нису једина земља која је одлучила да унапред набаве неколико врста вакцина. На пример, Велика Британија се сложила да купи укупно 340 милиона доза од пет произвођача (за 68 милиона становника). Европска унија мораће да прими 600 милиона доза од два произвођача, а у преговорима је са још четири. Јапан се договорио са Pfizer и Astra Zeneca за куповину 120 милиона доза сваке вакцине, а у преговорима је са Moderna за још 40 милиона (за 126 милиона становника). А Аустралија је успела да јој се гарантују испоруке вакцине од 85 милиона доза, две врсте вакцина, иако има 25 милиона становника, што је у земљи изазвало низ питања.

Бројне земље у развоју, попут Индонезије, Вијетнама и Бразила, склапају сличне билатералне споразуме са произвођачима. Индија, чија ће фармацеутска компанија Serum Institute of India производити стране вакцине, такође се нада да ће добити око 500 милиона доза до средине следеће године.

⁹ Исто.

Овака, можемо рећи, „надраженост” и јака жеља влада да се унапред договоре и купе вакцину није мотивисана само негативним утицајем пандемије на економију, већ и због геополитичких разлога. У многим земљама мере карантина и растућа незапосленост довеле су до значајног пада рејтинга владајућих партија и влада, а са следећим таласом пандемије незадовољство ће само расти. Стога су обећања о раној вакцинацији и повратку у уобичајени поредак ствари сада можда најефикасније средство за стицање политичких поена и задржавање власти.

Истовремено, нова вакцина, тачније њихова испорука на приоритетној или преференцијалној основи, очигледно постају важан инструмент геополитике и дипломатије. Ако је раније донација пандемије била традиционална манифестација добрих намера и пријатељског односа Кине према земљи, сада је кинески поклон вакцина заменио слатке пуначке животиње. „Развој и примена вакцине против Ковида-19 у Кини, када буде доступна, биће глобално јавно добро. Ово ће бити кинески допринос обезбеђењу физичке и трошковне доступности вакцина у земљама у развоју”, рекао је кинески лидер Си Ђинпинг у свом обраћању 75. заседању Генералне скупштине Уједињених нација.¹⁰

Пекинг је већ обећао да ће афричке земље прво добити кинеске вакцине и то потпуно бесплатно. Поред тога, током пандемије, Кина је послала милионе комада заштитне опреме и тестова на афрички континент, а такође се договорила и са локалним компанијама о њиховој производњи. То није случајно – у протеклој деценији земља је уложила милијарде долара у афричку економију, посебно у вађење руда и других сировина. Поред тога, НР Кина у Африци види динамично растуће тржиште продаје и одскочну даску за ширење свог геополитичког утицаја и војног присуства (посебно треба нагласити да Кинези имају поморску базу у Цибутују).

Поред Африке, Кина се обавезала да ће своје вакцине послати као приоритет низу азијских земаља – Филипинима, Камбоџи, Лаосу, Мјанмару, Тајланду и Вијетнаму. Вакцине ће такође бити испоручене оним земљама у којима су лекови тренутно на клиничким испитивањима: Уједињени арапски емирати, Бахреин, Перу, Мароко, Турска, Бангладеш, Бразил и Индонезија. А земљама Латинске Америке и Кариба, Пекинг је обећао да ће обезбедити зајам од милијарду долара за куповину својих вакцина. Кина, дакле, себе позиционира као „доброћудног вакцинатора” земаља у развоју, те очигледно настоји да истисне негативне асоцијације – слику жаришта, па чак и да је према западним медијима, кривац за избијање пандемије.

Према неким аналитичарима, у тежњи да искористи развој догађаја и поседовање вакцине коју представља као „глобално јавно добро”, Кина може поништити оптужбе Сједињених Држава, Европске уније и Аустралије, које су више пута оптуживале Пекинг за скривање избијања коронавируса, што му је наводно омогућило да се развије у пандемију.

Запад, међутим, није имао среће са својим вакцинама. Захваљујући алтернативним медијима до јавности су допирале вести о великој смртности код људи који су примили вакцину. „Најтужније је било схватити како су, након давања вакцине, „старци падали као муве”, рекао је један неговатељ из америчког старачког дома, огорчен оним што је видео својим очима. Можда сте приметили да се смртни случајеви вакцине нигде не спомињу у врло информисаним медијима (колико има оболелих) који нападају ваше домове. Ово питање се јавља не само у Румунији, већ и на европском и међународном нивоу. Званичници ћуте, иако знају истину. То је само по себи злочин”, тврди лист Active News.

Уредници листа ActiveNews -а су све медицинске извештаје о штетним последицама вакцина проучили. Резултат, који је био шокантан, су објавили. Више од 173 мртвих у Европи и више од 317 у Америци. 16.479 случајева нежељених реакција на вакцину Pfizer у Европској унији. Већина страдалих су жене. 16.479 случајева нежељених реакција на вакцину Pfizer/BioNTech-Comirnat, од којих је Европска унија пријавила најмање 173 смртна случаја од почетка кампање вакцинације против Ковида 19 до 23. јануара 2021. године.

¹⁰ Исто.

Трка вакцина против коронавируса се наставља. Међутим, време пролази и појављују се све више и више различитих вакцинација и све више информација о ефикасности и нежељеним ефектима овог или оног лека. Стога се почињу чути гласови у прилог става да корисници имају право на избор вакцине.¹¹

На крају, после невероватне пропаганде против руске и кинеске вакцине, западна јавност која се суочила са неефикасношћу и штетности западних вакцина толико, да је чак и амерички лист Bloomberg објавио чланак под насловом «Путинова вакцина којој смо се до недавно ругали постаје фаворит у борби са пандемијом»¹²

Тако је постало јасно да ће вакцина постати најжељенији ресурс на планети. Ко је први добије, вероватно ће одредити национално богатство и глобални геополитички утицај.

Највеће државе широм света најављују почетак масовне вакцинације. Мапе које одражавају снабдевање земаља једном или другом вакцином против коронавируса су нека врста нове условне поделе држава на оне „које могу“ и „које то нису у стању“.

Од њих се може издвојити посебна подгрупа држава које развијају сопствене вакцине, попут Русије, САД-а, Велике Британије, Шведске, Немачке, Кине и, што је интересантно, Казахстана. Можемо рећи да ова листа одражава мешавину амбиција, могућности за борбу за лидерство у „врлом новом свету“ у који смо сви ушли 2020. године. Готово цела Африка, већи део Латинске Америке, Индокине, као и земље попут Украјине и Турске, зачуђујуће блистају као празно место на овој мапи. Ова мапа, у ствари, прилично тачно одражава пуноћу суверенитета држава.

Међутим, поменута Турска је купила вакцину и чак најавила почетак масовне вакцинације. На примеру Турске и Украјине може се видети како политизовано може постати чисто медицинско питање вакцинације. Турска је кључни партнер Кине у муслиманском свету. За Анкару Пекинг није само други трговински партнер после Москве, већ и огроман извор ресурса који су потребни Ердогану да би остварио свој сан о турској хегемонији у региону. Кина Турској даје издашне кредите, док је ова крајња изузетно лојална НР Кини у спровођењу инфраструктурних пројеката на својој територији у оквиру Иницијативе за „Нови пут свиле“.

Турски избор кинеске компаније за вакцине Синовак, поред недостатка западних вакцина распродатих у „претпродаји“ – Astra Zeneca, Pfizer-BioNTech, Moderna и других, објашњава се и горе наведеним факторима. Другим речима, избор вакцине је такође геополитички избор, колико год то чудно звучало онима који о вакцинацији размишљају чисто медицински.

У Украјини је потпуно другачија ситуација. Ова држава је и даље у фокусу пажње Запада као инструмента притиска на Русију. Међутим, ни САД ни ЕУ не желе да улажу додатна средства у Украјину. Истовремено, степен западне контроле над украјинским политичким животом последњих година постао је толико свеобухватан да му није потребно ништа додати.

Као резултат, Украјина, упркос својим „савезничким“ односима са Сједињеним Државама и Европском унијом, није била у могућности да учествује у дистрибуцији првих серија западних вакцина, па ће стога земља остати један од главних извора ширење Ковида - 19 на континенту веома дуго, уз све пратеће последице, укључујући забране путовања у

¹¹ Tim Loh, Pfizer or Sputnik? Race to Inject Prompts Calls for Choice, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-01-31/pfizer-or-sputnik-race-to-inject-prompts-calls-for-choice>. Упореди: Yves Leroy (Ив Лепуа), Covid-19 : peut-on se fier aux vaccins russes et chinois ?, <https://www.leparisien.fr/societe/sante/covid-19-peut-on-se-fier-aux-vaccins-russes-et-chinois-02-02-2021-8422570.php>

¹² Henry Meyer, Putin's Once-Scorned Vaccine Is Now a Favorite in Pandemic Fight, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-06/putin-s-once-scorned-vaccine-is-now-a-favorite-in-pandemic-fight>

Европску унију, упркос безвизном режиму који је добијен после обојене револуције 2014. године.

Истовремено, Украјина је можда прва земља која је званично изјавила да ће се набавка вакцина вршити на основу разматрања политичке целисходности. Истовремено, значајна разлика између Кијева и Анкаре је у томе што је ова друга имала и могућности и избор приликом доношења одлуке, док Украјина нема избора. Западне вакцине нису доступне Украјини, јер их једноставно не продају. Куповина кинеске вакцине могућа је у изузетно малим количинама - 1,9 милиона доза на 40 милиона становника, тако да масовна вакцинација не долази у обзир. Док је руски „Спутњик В“ ту, чија се производња лако може организовати и у самој Украјини, Кијев одбија куповину због пропагандног ефекта који ће таква одлука имати.

Ово је посебно наглашено изјавио министар спољних послова Украјине Дмитриј Кулеба. „Као члан владе, противио бих се таквој одлуци, – рекао је Кулеба – пошто Русија не брине о здрављу Украјинца, она брине о наметању својих пропагандних клишеа и идеологије снабдевањем вакцином ... чак и ако би била ефикасна“. Другим речима, чак ни успешни тестови Спутника В и могућност његове производње директно у Украјини нису довољан основ за његову куповину. Ако сажмете оно што је министар рекао до крајњих граница, добићете следеће: **животи Украјинаца јефтинији су од наше репутације непомирљивих бораца против Русије**. И ово је апсолутно тачно.

Међутим, поред свега чињеница, која све приморава да другачије мисле, остаје: Руси имају вакцину коју су одобрили западни научници. Створили су сопствену вакцину, попут Кинеза, Американаца и Британаца, који чак имају неколико вакцина. То је још увек шок за Запад. **Француска је једина стална чланица Савета безбедности УН која није успела да развије вакцину**. У овом клубу од пет нуклеарних, војних, економских, дипломатских и научних велесица ствари нису лагане. Штавише, ми, Французи, пропустили смо бар једну прилику да добијемо вакцину,¹³ пише Никола Бејту о томе како руска вакцина „Спутњик В“ престројава европску геополитику.

РУСКА ВАКЦИНА

Када је постало јасно да избијање КОВИД-19 коронавируса неће бити географски ограничено на одређене регионе Кине, већ ће постати глобална пандемија, руске власти су предузеле два почетна корака. Прво су одлучно рекли да ће Русија бити безбедно и ефикасно изолована како би се спречило ширење вируса. Други корак био је заснован на предлозима руског председника Владимира Путина на онлајн самиту Г20, да у суштини велике силе треба да престану да делују као ривали и да се уједине како би пронашле заједничко решење. Ни један ни други корак није донео очекиване резултате. Вирус је продро у Русију, а Трамп најавио да ће се САД бринути само о себи.

Да подсетимо, Трампова администрација је јасно ставила до знања да ће на пандемију гледати искључиво из америчке перспективе и да неће оклевати да тражи предности за САД, посебно ако вирус озбиљно погоди ривале и конкуренте. У међувремену, док је Си Ђинпинг изговарао кинеске понуде помоћи, постало је јасно да у замену за било какву помоћ коју Кина нуди, он поставља услове. Највише се прибојавао естаблишмент у Кремљу да ће друге земље направити велики искорак у лечењу коронавируса пре Русије, а затим ће Русији понудити помоћ тек након што је вирус даље ослабио или ће користити било какву вакцину као полуку да приморају Кремљ да крене на нежељене уступке.

У августу је руски председник Владимир Путин објавио да је Русија регистровала прву у свету вакцину против Ковида-19. Будући да је то учинио пре краја клиничких испитивања вакцине, стручњаци широм света гледали су на његову најаву са скептицизмом. Сада он

¹³ Nicolas Beytout, Vaccin: Spoutnik rebat la géopolitique européenne, <https://www.europe1.fr/emissions/L-edito-eco/vaccin-spoutnik-rebat-la-geopolitique-europeenne-4022716>

можда убира значајне дипломатске дивиденде, јер Русија ужива у свом највећем научном открићу од Совјетског Савеза.

У глобалној борби против пандемије, која је за мање од годину дана убила скоро 2,3 милиона људи, трка вакцина попримила је геополитички значај док владе покушавају да реше социјалну и економску штету проузроковану закључавањима како би зауставиле ширење вируса као што је брже могуће ... То Русији даје предност, јер је једна од ретких земаља у којој су научници успели да створе ефикасну вакцину.

Одлука о именовану вакцине „Спутњик В“ - по првом сателиту у историји, чије је лансирање 1957. године омогућило Совјетском Савезу да тријумфује над Сједињеним Државама у почетној свемирској трци – био је доказ значаја који Москва придаје овом достигнућу. Објављени у часопису The Lancet, резултати треће фазе клиничких испитивања, у којима је учествовало око 20.000 добровољаца, доказују да је ефикасност руске вакцине 91,6%. Иако је прерано говорити о политичким дивидендама које би Путин могао добити, Русија се већ увелико фокусира на благотворни утицај вакцине и на њен углед.

Чини се, дакле, да вакцине постају важан елемент руске спољне политике, која је прва у свету регистровала своју вакцину, који је прошла фазу клиничких испитивања. Буквално сваке недеље Русији фонд за директна улагања (РДИФ), који финансира развој вакцине, најављује нове споразуме о њеном снабдевању како земљама које традиционално одржавају пријатељске односе са Москвом, тако и земљама које су историјски биле у орбити САД.

Према најновијим информацијама, **Русија је примила око 50 захтева за вакцину из различитих региона света.** Постигнути су споразуми о испоруци 32 милиона доза Мексику, до 50 милиона Бразилу, 100 милиона Индији, до 35 милиона Узбекистану и по 25 милиона Египту и Непалу. Поред тога, према РДИФ-у, руски лек ће се тестирати у УАЕ, Саудијској Арабији, Филипинима и Индији, док су Белорусија и Венецуела већ добиле прве дозе за вакцинацију добровољаца.

Вакцина „Спутњик В“ показала је ефикасност од 91,6%. О томе сведоче резултати објављени у медицинском часопису The Lancet, а потврдили су их независни стручњаци. Француски читаоци верују да ће Европа напустити „Спутњик В“ искључиво из политичких разлога.¹⁴

"Развој вакцине 'Спутњик В' критикован је због журбе и недостатка транспарентности. Међутим, објављени резултати су јасни и научни принцип ове вакцинације је демонстриран", рекла су два британска стручњака, професори Јан Џонс и Поли Рој, у коментару на студију The Lancet. То "значи да се од сада још једна вакцина може придружити борби за смањење инциденце Ковид-19" - рекли су научници, који сами нису били укључени у студију.

Истраживања су показала да је вакцина ефикасна у старосној групи људи старијих од 60 година. Коначно, делимични подаци показују да врло добро штити и од умерених и од тешких облика болести.

Ан-Силвен Шасани (Anne-Sylvaine Chassany) у чланку за британски „Financial Times“ под насловом „Запад је дужан да обрати пажњу на вакциону дипломатију Русије и Кине“ у коме се не брине за здравље људи, већ о изгубљеном угледу Запада¹⁵ каже: „Од почетка пандемије коронавируса, Кина и Русија су користиле медицинске потрепштине да стекну корист у области спољне политике. Прошлог пролећа су обе државе послале маске и другу личну заштитну опрему земљама које су биле тешко погођене Ковидом-19. Данас обећавају своје вакцине – и већ су постигли неки успех.“¹⁶ Затим додаје: „Запад готово да не примећује рат вакцинама себи под носом. Кинеска стратегија је 'успешнија него што је препозната у

¹⁴ Covid-19: le vaccin russe Spoutnik V efficace à plus de 91%, selon des experts indépendants, <https://www.lefigaro.fr/flash-eco/covid-19-le-vaccin-russe-spoutnik-v-efficace-a-plus-de-91-selon-des-experts-independants-20210202>

¹⁵ Anne-Sylvaine Chassany, The west should pay attention to Russia and China's vaccine diplomacy, <https://www.ft.com/content/c20b92f0-d670-47ea-a217-add1d6ef2fbd>

¹⁶ Исто.

Европи', каже Мориц Рудолф. Иако се током прве фазе пандемије коронавируса нека од личних заштитних средстава коју је послала Кина показали лошег квалитета, Пекинг је тада оставио велики угисак, јер је био први добављач многим земљама ван ЕУ, посебно неким од најсиромашнијих земље у Африци. У међувремену, Сједињене Државе треба да обрате пажњу на активност Кине и Русије у Латинској Америци и на Блиском Истоку. Ово је још један разлог, мимо хуманитарних, економских и научних разлога, да Запад одржи своја обећања о брзој испоруци јефтиних или бесплатних вакцина кроз програм Covax.¹⁷

Француски геополитичар Паскал Бонифас (Pascal Bonifas), у интервјуу за „Ouest-France“ каже да Русија одржава „врх у геополитици“, јер је однела победу у трци вакцина.¹⁸ „Као резултат пандемије Ковид-19 и трке вакцина између различитих земаља успостављен је нови однос снага. Како се Европска унија налази у тешком положају, Сједињене Државе покушавају да обнове снагу у области медицине и производње вакцина, након катастрофалног покушаја суочавања са здравственом кризом. Друге земље се, насупрот, успешно суочавају са овим изазовом, попут Кине и Индије, као и Русија својом вакцином Спутник В.“

У сличној ситуацији нашла се и Канада. „Канада, богата земља Г7, сада је присиљена на просјачење. Боже! Зашто канадска влада није смислила бољу стратегију? Имала је годину дана да се припреми.“¹⁹ Сви су изгледи да ће и ова земља куповати вакцину од Русије.

НА КРАЈУ – ПИТАЊА БЕЗ (ЈОШ УВЕК) ВАЉАНОГ ОДГОВОРА

Како се види на мапи Украјине у овој држави ради **13 тајних америчких војних лабораторија са дипломатским статусом** (домаће власти немају надлежност над њима).

У Украјини се са посебном жестином разгорела расправа о активностима америчких лабораторија, које иста та СБУ препоручује да се не зову америчким.

„Не постоје стране биолошке лабораторије на територији Украјине», навела је Служба безбедности Украјине (СБУ), наводећи да је све ово «планирана информативна кампања, чија сврха није само примати политичке дивиденде, већ да се због борбе са корона-вирусом сеје паника у друштву.» До ове изјаве тајне службе дошло је пошто се опозициони лидер **Виктор Медведчук** обратио председнику Зеленском са захтевом да се организује државна комисија која би се бавила активностима тих лабораторија. **Уместо председника Зеленског, одговорила је амбасада САД објашњавајући да су 2005. године Министарство здравља Украјине и Министарство одбране САД потписали оквирни споразум о неширењу технологија, патогена и знања које би се могло користити у развоју биолошког оружја.**

У саопштењу је наведено да је „у оквиру овог споразума, велик број државних лабораторија смештених у Одеси, Харкову, Лавову, Кијеву, Виницкој, Херсонској и Дњепропетровској области модернизован (ремонтовани су објекти, обновљена је опрема, купљена су потрошна средства, итд.)“. СБУ такође објашњава да се те лабораторије финансирају из државног буџета, те да су подређене Министарству здравља и Државној служби Украјине за безбедност хране и заштити потрошача.

Наравно, додали су да СБУ штити све те биолошке лабораторије и да се „мере заштите и очувања колекције патогених сојева обезбеђују на одговарајућем нивоу“.

¹⁷ Исто.

¹⁸ ENTRETIEN. Vaccin contre le Covid-19 : « La Russie remporte la bataille » sur le plan géopolitique, <https://www.ouest-france.fr/sante/virus/coronavirus/entretien-vaccin-contre-le-covid-19-la-russie-remporte-la-bataille-sur-le-plan-geopolitique-7152146>

¹⁹ ELSIE LEFEBVRE, Un problème avec le vaccin russe?, <https://www.journaldemontreal.com/2021/02/17/un-probleme-avec-le-vaccin-russe>

У Украјини делује 13 тајних америчких војних биолaborаторија²⁰

Друго питање односи се на присуство истих таквих лабораторија у свету. Како показује доња мапа све су оне размештене око геополитичких противника САД. Шта те лабораторије раде и ко их контролише?

²⁰ Јерор Лебедев, «Биомаса» под надзором лабораторија, <https://naukaikultura.com/biomasa-pod-nadzorom-laboratorija/>

ЗАКЉУЧАК

Према водећим епидемиолозима, Ковид-19 вероватно неће бити последња пандемија, број таквих избијања због појаве нових патогена ће расти, што значи да ће се повећавати улога фармацеутских компанија и значај њиховог развоја. Врло је вероватно да ће они постати толико утицајни инструменти унутрашње и спољне политике (геополитике) држава као што су то биле друштвене мреже у последње време.

ЛИТЕРАТУРА

- Beytout, Nicolas: Vaccin: Sputnik rebat la géopolitique européenne, <https://www.europe1.fr/emissions/L-edito-eco/vaccin-sputnik-rebat-la-geopolitique-europeenne-4022716>
- ENTRETIEN. Vaccin contre le Covid-19 : « La Russie remporte la bataille » sur le plan géopolitique, <https://www.ouest-france.fr/sante/virus/coronavirus/entretien-vaccin-contre-le-covid-19-la-russie-remporte-la-bataille-sur-le-plan-geopolitique-7152146>
- Covid-19: le vaccin russe Sputnik V efficace à plus de 91%, selon des experts indépendants, <https://www.lefigaro.fr/flash-eco/covid-19-le-vaccin-russe-sputnik-v-efficace-a-plus-de-91-selon-des-experts-independants-20210202>
- Loh, Tim: Pfizer or Sputnik? Race to Inject Prompts Calls for Choice, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-01-31/pfizer-or-sputnik-race-to-inject-prompts-calls-for-choice>
- Leroy, Yves: Covid-19 : peut-on se fier aux vaccins russes et chinois ?, <https://www.leparisien.fr/societe/sante/covid-19-peut-on-se-fier-aux-vaccins-russes-et-chinois-02-02-2021-8422570.php>
- Лебедев, Јегор: «Биомаса» под надзором лабораторија, <https://naukaikultura.com/biomasa-pod-nadzorom-laboratorija/>
- LEFEBVRE, ELSIE: Un problème avec le vaccin russe?, <https://www.journaldemontreal.com/2021/02/17/un-probleme-avec-le-vaccin-russe>
- Meyer, Henry: Putin's Once-Scorned Vaccine Is Now a Favorite in Pandemic Fight, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-06/putin-s-once-scorned-vaccine-is-now-a-favorite-in-pandemic-fight>
- Мирзаян, Геворг: Что пишут западные СМИ о российской вакцине против коронавируса, <https://life.ru/p/1363449>
- Платонова, Дарья: Фармацевтический империализм: как связаны вакцинация и диктатура мирового финансового капитала?, <https://www.geopolitica.ru/article/farmaceuticheskiy-imperializm-kak-svyazany-vakcinaciya-i-diktatura-mirovogo-finansovogo>
- Studie zum Ursprung der Coronavirus-Pandemie veröffentlicht, <https://www.uni-hamburg.de/newsroom/presse/2021/pm8.html>
- Chassany, Anne-Sylvaine: The west should pay attention to Russia and China's vaccine diplomacy, <https://www.ft.com/content/c20b92f0-d670-47ea-a217-add1d6ef2fbd>
- Шварцман, Валентина: «Это как холодная война», Как создание вакцины от коронавируса превратилось в инструмент международной политики, https://lenta.ru/articles/2020/10/15/vaccine_diplomacy/